

คำนำ

ประวัติการศึกษาของชาติย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามความคิดและการกระทำของผู้นำทางการศึกษาของชาตินั้นเป็นหลัก ในรอบ 30 ปีของการศึกษาไทยเราจะเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญทั้งในเชิงโครงสร้างและการจัดการหลายประการ ซึ่งก่อให้เกิดนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งในระบบของการศึกษาไทย ผู้ที่คิดและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาดังกล่าวนี้คงไม่มีใครที่มีบทบาทสำคัญเท่าศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางอุดมศึกษาอย่างโดดเด่นในฐานะผู้สร้างมหาวิทยาลัยรูปแบบใหม่ที่ได้รับใช้สังคมทั้งในเชิงความเป็นธรรมและประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการพัฒนากระบวนการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และการริเริ่มพัฒนามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐซึ่งเห็นได้จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เป็นประจักษ์พยาน นอกจากนี้ท่านยังได้สร้างระบบดูแลส่งเสริมคุณภาพของการจัดการสถาบันอุดมศึกษาในเรื่องสหกิจศึกษาและวิจัยสถาบันซึ่งเป็นปรากฏการณ์ของนวัตกรรมอุดมศึกษาที่ยังทรงคุณค่าอย่างมากในปัจจุบัน

ไม่เพียงแต่เป็นแรงผลักดันสำคัญในอุดมศึกษาเท่านั้น ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ยังได้ปฏิรูปการศึกษาโดยออกแบบระบบการศึกษาของชาติใหม่ในโครงสร้างที่เป็นอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาของชาติฉบับที่ใช้อยู่ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารการศึกษาไทยใหม่ นับแต่การเปลี่ยนโครงสร้างสมัชชาภคที่ 5 เป็นต้นมา

แต่เหนือสิ่งอื่นใด สิ่งที่ยังคงเป็นตัวของตัวเองของศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน อยู่เสมอก็คือความเป็นครู กล่าวคือเป็น “อาจารย์วิจิตร” ของทุกคนอยู่อย่างอบอุ่นและยืนยงไม่เปลี่ยนแปลง

ในโอกาสวันฉลองอายุครบ 72 ปีของท่านอาจารย์วิจิตรในปีนี้ คณะกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกจึงได้เชิญนักวิชาการที่ได้ทำงานใกล้ชิดกับท่าน เป็นผู้เขียน “วิจิตรกิตติวิทยาจารย์” เพื่อสะท้อนความคิดและการกระทำในฐานะผู้นำทางการศึกษาของท่าน นอกจากเพื่อเป็นการบันทึกผลงานอันมีค่าให้แก่สังคมไว้แล้ว ยังสะท้อนแบบอย่างพฤติกรรมของผู้นำอันควรค่าแก่การเรียนรู้และเป็นแบบอย่างของคนรุ่นใหม่อย่างสืบเนื่องต่อไป

คณะกรรมการจัดทำหนังสือขอขอบพระคุณท่านอาจารย์วิจิตรเองที่กรุณาอนุเคราะห์อย่างยิ่งและขอขอบคุณผู้เขียนและผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทุ่มเทช่วยเหลืออย่างเต็มที่จนได้หนังสือที่สวยงาม ทั้งในสาระและรูปแบบอย่างที่เราเห็นนี้ หวังว่าหนังสือ “วิจิตรกิตติวิทยาจารย์” เล่มนี้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างมากต่อผู้อ่านทุกท่าน